

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoP/6/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6819202237
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6819202237.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a sudcov JUDr. Janky Benkovičovej a Mgr. Martina Štubniaka, vo veci starostlivosti o maloletého D. D., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom ako matka, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, dieťa rodičov: matky Y. W., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom K. XXX, zastúpenej D. XXXX, nar. XXX, K.alým pobytom Gemer 180, a otca D.D.XX. s trvalým pobytom U.XXX/XXX, S. tohl.bytom XX/XX,W., H.N., právne zastúpeného Mgr. Martinom Jankovičom, advokátom so sídlom Revúca, Železničná 257/19, o zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na návrh matky, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Revúca č. k. 5P/79/2019-249 zo dňa 22. 10. 2020, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Revúca č. k. 5P/79/2019-249 zo dňa 22. 10. 2020 m e n í tak, že z v y š u j e vyživovaciú povinnosť otca na maloletého Štefana Švajka, nar. 21. 01. 2012 zo sumy 70,- Eur mesačne na sumu 220,- Eur mesačne počnúc dňom 01. 05. 2021, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého dieťaťa, a tým zároveň mení rozsudok Okresného súdu Revúca č. k. 5P/79/2018-102 zo dňa 07. 03. 2019.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Revúca, ako súd prvej inštancie (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“), odvolaním napadnutým rozsudkom zvýšil vyživovaciú povinnosť otca na maloletého XXX,- D. (ďalej aj „maloleté dieťa“, event. „maloletý“) na sumu 220,- Eur mesačne vždy do posledného dňa toho mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, na ktorý sa výživné poskytuje, a to k rukám matky maloletého od 17. 06. 2019, čím zároveň zmenil rozsudok Okresného súdu Revúca sp. zn. 5P/79/2018-102 zo dňa 07. 03. 2019 v časti bežného výživného (I. výrok). Zameškané výživné za čas od 17. 06. 2019 do 31. 10. 2020 v sume 1 420,- Eur povolil otcovi splácať v 80,- Eur mesačných splátkach k rukám matky maloletého spolu s bežným výživným, počnúc dňom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod stratou výhody splátok (II. výrok). O trovách prvoinštančného konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (III. výrok).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že matka sa návrhom zo dňa 04. 12. 2019 domáhala zvýšenia vyživovacej povinnosti otca na maloletého zo sumy 70,- Eur na sumu 200,- Eur počnúc dňom podania návrhu, ktorý návrh odôvodnila tým, že pri poslednom rozhodovaní o výživnom rozsudkom Okresného súdu Revúca sp. zn. 5P/79/2018 zo dňa 07. 03. 2019, kedy bolo výživné zvýšené zo sumy 50,- Eur na sumu 70,- Eur, súd vychádzal z príjmu otca ním uvedeného na pojednávaní vo výške 600 - 700,- Eur mesačne, avšak následne od matky maloletej F. D., ktorá je ďalším dieťaťom otca, sa v lete 2019 dozvedela o určení vyživovacej povinnosti otca na maloletú F. vo výške 180,- Eur, pričom otec v konaní o určení výživného na toto dieťa uviedol výšku príjmu 2 000,- Eur. Poukázala

preto na podstatnú zmenu pomerov na strane otca, majúceho podstatne vyšší príjem, než uvádzal pri poslednom rozhodovaní, pričom jeho ďalšie dieťa je mladšie ako maloletý Štefan a nechodí do školy. Ďalej poukázala aj na zvýšenie výdavkov na maloletého, ktorý má vysoké nároky na stravu, oblečenie, hygienu, ako aj lieky.

3. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa ustanovení § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 63 ods. 3, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine (ďalej aj „ZoR“), článku 1 ods. 1, článku 3, článku 8 ods. 1, článku 15 Nariadenia o výživnom, článku 3 Haagskeho protokolu z roku 2007 a konštatoval zmenu pomerov od posledného rozhodovania o výživnom u všetkých účastníkov konania, predovšetkým výraznú zmenu pomerov na strane otca, pretože od poslednej úpravy výživného uplynula doba 1 roka. Poukázal na pomery otca, ktorý v čase posledného rozhodovania o výživnom bol v pracovnom pomere na dobu neurčitú v obchodnej spoločnosti Z. X., s. r. o., v Českej republike s tým, že zamestnávateľom bol vysielaný na pracovné niekoľkotýždňové zahraničné cesty, či už do Nemecka, Holandska, alebo Belgicka, na Slovensko sa vracal do miesta bydliska, v ktorom zdieľal spoločnú domácnosť v tom čase s matkou maloletej F. D., nar. 25. 09. 2017, v pravidelných intervaloch a základný príjem domácnosti otca predstavoval jeho príjem, pretože matka maloletej F. bola na materskej dovolenke s rodičovským príspevkom, a tiež mala ďalšiu vyživovaciu povinnosť. V priebehu mesiaca máj 2019 z dôvodu ďalšej známosti otec opustil spoločnú domácnosť matky maloletej F. a v konaní o úprave práv a povinností k tomuto dieťaťu vedenom pod sp. zn. 7P/24/2019 ako aj v konaní o zvýšení výživného na maloletého D. v predchádzajúcom konaní uvádzal ďalšie zrážky vykonávané mu zamestnávateľom zo mzdy, pričom ich výšku uvádzal rozdielne a išlo o zrážky s používaním osobného motorového vozidla na jeho prepravu pri plnení pracovných úloh do zahraničia. V konaní o výživné na maloletého D. uvádzal čiastku 200,- Eur a v konaní vedenom o úpravu práv a povinností k maloletej Zaire uvádzal čiastku 649,- Eur, v ktorej mal byť započítaný aj leasing, ako aj poistenia vozidla. Otec ďalej uvádzal ohľadne bytových pomerov, že v Českej republike mu zamestnávateľ hradil ubytovanie, ako aj v rámci turnusov v zahraničí, kde však žije od júna 2019 s terajšou priateľkou, pričom na nájomnom sa nepodieľa. V čase prebiehajúcich konaní mal otec viaceré pôžičky, pričom rozdielne uvádzal, či splátku na úver poskytnutý ešte za spolužitia s matkou maloletého D. vykonáva splátky on, alebo nie. Vzhľadom na opustenie spoločnej domácnosti zdieľanej otcom s matkou maloletej F. došlo u neho k zmene pomerov, pretože mu zostali všetky jeho príjmy, keďže sa prestal podieľať na úhrade akýchkoľvek predtým zistených výdavkov, ktoré boli však zohľadnené pri predchádzajúcom konaní o zvýšení výživného na maloletého D.. Okresný súd tiež zohľadnil ubudnutie ďalších výdavkov u otca na ubytovanie v zahraničí od mája 2019, pretože tieto mu preplácal zamestnávateľ a od júna 2019 hradí výdavky na ubytovanie otca jeho priateľka. Okresný súd prihliadol tiež na rozporné vyjadrenia otca ohľadne zrážok z príjmu v súvislosti s používaním motorového vozidla na jeho prepravu do zahraničia, ako aj ohľadne splátok úveru v Poštovej banke, ktorý mal byť podľa jeho vyjadrenia už uhradený. Zásadnú zmenu pomerov na strane otca zohľadnil výrazným poklesom dovtedy hradených výdavkov otca, ktorého dôsledkom bolo navýšenie jeho príjmov. Taktiež poukázal na nemožnosť rozdielnej životnej úrovne detí toho istého rodiča, teda maloletého D. a jeho mladšej nevlastnej sestry F., ktorých životná úroveň by mala byť totožná so životnou úrovňou ich spoločného otca a rozdielna životná úroveň môže byť daná jedine ich druhým rodičom, teda matkou, keďže každé z detí má inú matku. Preto od času určenia výživného na maloletú F. vo výške 180,- Eur, potom, čo opustil spoločnú domácnosť matky maloletej, nad rámec výživného na maloletého D. neprispieval, vzhľadom na dôvod na zmenu rozhodnutia o výživnom, pretože iný záver by znamenal diskrimináciu vekovo staršieho, školopovinného dieťaťa, ktoré má rozsah odôvodnených potrieb väčší na rozdiel od niekoľko rokov mladšieho dieťaťa. Taktiež mal za preukázané pomery na strane matky, ktorá v októbri 2019 ukončila rodičovskú dovolenku s jej ďalším dieťaťom, a to maloletou H. H., je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie bez nároku na podporu v nezamestnanosti, či dávku v hmotnej núdzi, pričom k zmene bydliska matky a maloletého nedošlo, a maloletý navštevuje tretí ročník základnej školy v mieste bydliska s tým, že bežné výdavky matke s celodennou starostlivosťou nestúpili, okrem zvýšených nákladov pri začiatku nového školského roka 2020/2021. Zistil ukončenie pracovného pomeru otca dohodou ku dňu 30. 09. 2019, pričom ako dôvod ukončenia pracovného pomeru otec uvádzal neprihlásenie jeho zamestnávateľom do Sociálnej poisťovne, ktorá mu pre úraz, v dôsledku ktorého bol práceneschopný, nevyplácala nemocenské dávky s tým, že v konaní vedenom o zníženie výživného na maloletú F. (zo sumy 180,-Eur na sumu 40,-Eur) otec uvádzal iné tvrdenia ohľadne dôvodov skončenia pracovného pomeru, a to výpoveď z dôvodu, že mu zamestnávateľ neodvádzal sociálne poistenie a nevyplatenie nemocenských dávok a neskôr výpoveď zmenil v tom zmysle, že zamestnávateľ jeho práceneschopnosť nenahlásil Sociálnej poisťovni, z ktorého dôvodu mu neboli vyplatené nemocenské dávky. Z potvrdenia o zdaniteľných príjmoch za rok 2019, ako aj z daňového

priznania za uvedený rok bolo preukázané odvádzanie povinného poistenia zamestnávateľom otca, ako aj z potvrdenia zamestnávateľa, pričom otec nepredložil potvrdenie o dočasnej práceneschopnosti, preto ak mu neboli nemocenské dávky vyplatené Sociálnou poisťovňou, nebolo to zrejme z dôvodu neplnenia si odvodových povinností zamestnávateľom, ale preto, že otec nebol uznaný za dočasne práceneschopného. Postup otca považoval za účelový z dôvodu, pretože v čase podania návrhu matky maloletého D. na zvýšenie výživného, otec podal návrh na zníženie vyživovacej povinnosti na maloletú F. dňa 24. 02. 2020 s odôvodnením, že pracuje ako pomocný robotník pri upratovaní stavieb a komerčných priestorov pre priateľku bez nároku na mzdu s tým, že jeho priateľka za neho hradí výživné na maloleté deti, pôžičky, ako aj sociálne poistenie. Na strane druhej otec tvrdil jeho záujem si nájsť dobre platenú prácu, teda by chcel zarábať aspoň minimálnu mzdu v Belgicku, ktorá bola v roku 2020 vo výške 1 594,-Eur. Mal za preukázané následné zamestnanie sa otca dňom 25. 05. 2020, avšak za minimálnu mzdu vo výške 580,-Eur brutto, keďže sa zamestnal v spoločnosti svojej priateľky sídliacej na Slovensku. Uvedený postup otca považoval za vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania, ktoré mal u predošlého zamestnávateľa, preto okresný súd aplikoval princíp potenciality podľa § 75 ods. 1 ZoR a vychádzal z príjmu otca u bývalého zamestnávateľa Z. X., s.r.o., pozostávajúci z celkovej priemernej sumy jeho príjmov vrátane cestovných náhrad, spolu vo výške viac ako 2 200,- Eur mesačne. Nezohľadnil výdavky otca titulom pôžičiek uhrádzaných vo výške 450,-Eur mesačne, pretože ho nepovažoval za dôvodný a zohľadňujúci pri posudzovaní výživného na maloleté dieťa. Napriek výraznej zmene pomerov otca až od októbra 2020, tento dobrovoľne nad rozsah určeného výživného na maloletého neprispieval, nezaujímal sa o neho. Zvýšil vyživovaciu povinnosť, a to nad rozsah návrhu matky, zohľadňujúc výšku výživného určeného otcovi na maloletú F., proti ktorému rozhodnutiu sa otec vzdal práva podať odvolanie, ako aj v konaní o zamietnutí jeho návrhu na zníženie výživného na maloletú F.. Počiatok zvýšenia vyživovacej povinnosti na sumu 220,-Eur s prihliadnutím na vek maloletého D. - 8 rokov, ustálil od 17. 06. 2019, teda odo dňa určenia výživného otcovi na maloletú F., pričom vzhľadom na dôvody hodné osobitného zreteľa v tom, že matka maloletého nemala objektívnu možnosť získať informácie o zániku spoločnej domácnosti otca, predtým zdieľanej s matkou maloletej F., pričom otec sám nepristúpil dobrovoľne k plateniu vyššieho výživného a podanie návrhu matky maloletého záviselo iba od jej náhodného stretnutia s matkou maloletej F., kedy sa dozvedela o podstatných skutočnostiach, teda o opustení spoločnej domácnosti otca, ako aj o určení výšky výživného na maloletú F.. Uvedené skutočnosti nezávislé od vôle matky, pre ktoré nepodala návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na maloletého skôr, považoval za dôvody hodné osobitného zreteľa, preto rozhodol o zvýšení vyživovacej povinnosti spätne. Otcom navrhované zvýšenie výživného na sumu 150,-Eur považoval za neprípustnú diskrimináciu vekovo staršieho dieťaťa z dvojice maloletých detí, pričom výživné v sume 220,-Eur otec uhrádza napriek neexistencii vykonateľného rozhodnutia súdu. Zvýšené výživné dosahuje necelých 10% z príjmu otca dosahovaného u posledného zamestnávateľa, z ktorého okresný súd vychádzal. Zameškané výživné za dobu od 17. 06. 2019 do 31. 10. 2020 v sume 1 420,-Eur (9 mesiacov x 150,-Eur, t. j. suma, o ktorú bolo výživné zvýšené a 14 dní za mesiac jún v sume 5,-Eur denne), povolil otcovi splácať v 80,-Eur mesačných splátkach spolu s bežným výživným.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, keďže si ich žiaden neuplatnil.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal otec v zákonnej lehote odvolanie a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh zamietne, event. zvýšil jeho vyživovaciu povinnosť na maloletého primeraným spôsobom na navrhovanú sumu 150,- Eur mesačne a nie vo viac ako trojnásobnej výške oproti predchádzajúcej úprave výživného.

6. V odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci, nesprávne skutkové zistenia na základe vykonaných dôkazov, inú vadu konania majúcu na následok nesprávne rozhodnutie vo veci a neúplné zistenie skutočného stavu veci. Považoval za nesprávne rozhodnutie okresného súdu, ktorý jeho vyživovaciu povinnosť zvýšil zo sumy 70,-Eur na sumu 220,-Eur, a to vzhľadom na čas, ktorý uplynul od prechádzajúcej úpravy výživného, pretože podľa neho nedošlo k zmene jeho príjmovej situácie, za obdobie 1,5 roka k žiadnej výraznej zmene pomerov nedošlo ani na strane maloletého, či matky. Za spornú považoval skutočnosť, že mu odpadli niektoré výdavky v porovnaní s poslednou úpravou výživného. V súvislosti s konštatovaním okresného súdu o ubudnutí jeho výdavkov, tieto okresný súd nevyčíslil a vôbec výšku odpadnutých výdavkov nepomenoval s príjmovou situáciou, zachytil odpadnutie dvoch výdavkov a to v súvislosti s dochádzaním do práce zo zahraničia na Slovensko a s chodom spoločnej domácnosti zdieľanej v čase poslednej úpravy výživného s priateľkou. Prvoinštančný súd

ohľadne výdavkov týkajúcich sa jeho cestovania na Slovensko, tieto nevyhodnotil, v akom rozsahu mali byť cesty realizované a tiež nevedol, či cestoval sám alebo s viacerými osobami, výdavky nespriemeroval na jeden mesiac, resp. za dlhšie obdobie spätne, číselne ich nevyjadril, čím svoje rozhodnutie zaťažil vadou nepreskúmateľnosti. Ohľadne výdavkov na chod domácnosti zdieľanej v čase poslednej úpravy výživného s priateľkou na Slovensku, okresný súd nikde v odôvodnení svojho rozhodnutia nevedol, o akú sumu výdavkov sa tieto mali znížiť. Za predpokladu, ak by sa tieto výdavky mali týkať s úhradou nákladov SIPO vo výške cca 200,-Eur mesačne, pri obývaní domácnosti troma členmi, teda ním, priateľkou a dieťaťom, na osobu by pripadala suma 70,-Eur mesačne, preto by tieto jeho výdavky sa ponížili len o sumu 70,- Eur. Okresný súd nič iné nad rámec zmeny pomerov na jeho strane nevedol, len to, že u neho odpadli dva uvedené výdavky. Namietal taktiež, že okresný súd zvýšil vyživovaciu povinnosť vo vyššej výške ako žiadala matka, a to aj za spätné obdobie, keď to matka vôbec nepožadovala, bez akéhokoľvek dokazovania, a to len s poukazom na jeho výpoveď, ktorú uviedol v konaní vedenom pod sp. zn. 7P/24/2019, v ktorom uviedol svoj príjem zo zamestnania vo výške cca 2 000,-Eur. Tiež mu dal za vinu, že napriek tomu, že v konaní o určení o výške výživného na maloletú F.XXX,-Eur, mu bolo stanovené výživné vo výške 180,-Eur, mal sa vzdať práva podať odvolanie proti rozsudku, čím de facto deklaroval svoj súhlas so stanoveným výživným na maloletú. Za nesprávne považoval aj ďalšie argumenty okresného súdu, ktorý v čase predchádzajúcej úprave výživného na maloletého mal zistené jeho príjmy a výživné bolo zvýšené zo sumy 50,-Eur na sumu 70,-Eur, proti ktorému rozhodnutiu matka odvolanie nepodala. Či v čase poslednej úpravy výživného mal zarábať sumu 2 000,-Eur je otáznave, pretože v danej sume mohol mať zárobok aj spolu s deťmi a príjem, ktorý uviedol v čase predchádzajúcej úpravy výživného vo výške 500,-Eur - 600,-Eur bol ním uvedený pravdivo, čo vyplýva aj z príslušných dôkazov. Rovnako v predchádzajúcom konaní uviedol aj ním poberané diéty, ktoré jeho príjem navyšovali. Vyčítal tiež okresnému súdu nerešpektovanie záverov odvolacieho súdu, vyjadrené v zrušovacom rozhodnutí. Napriek všetkému bol ochotný prispievať zvýšeným výživným 150,-Eur mesačne, i keď na maloletého začal platiť výživné vo výške 220,-Eur mesačne, aj to len podľa predbežne vykonateľného predchádzajúceho rozsudku a na základe predbežného právneho názoru súdu prvej inštancie prezentovaného po vrátení veci odvolacím súdom na ďalšie konanie vyjadreného na pojednávaní. Výživné vo výške 200,-Eur mesačne začal posilať aj z dôvodu, aby mu nevznikalo ďalej zameškané výživné, avšak so stanovenou sumou nesúhlasil. Okresný súd rovnako nerešpektoval záver odvolacieho súdu vyjadrený vo svojom rozhodnutí, v ktorom sa vyjadril k polemikám okresného súdu ohľadne diskriminácie medzi maloletými deťmi, vekovo mladším deťmi z iného vzťahu a maloletým, že nejde o takú relevantnú skutočnosť, ktorá by zakladala dôvod na zvýšenie vyživovacej povinnosti. Poukázal na dobu, ktorá uplynula od poslednej úpravy výživného v marci 2019 do podania návrhu matkou po 9. mesiacoch, pričom okresný súd jeho vyživovaciu povinnosť zvýšil po uplynutí troch mesiacov od posledného rozhodnutia, a to napriek skutočnosti, že to matka nežiadala. Takmer identicky odôvodnil zvýšenie výživného spätne, a teda dôvody hodné osobitného zreteľa, napriek tomu, že odvolací súd mu dal jednoznačne za pravdu, že ani v predchádzajúcom rozhodnutí tieto dôvody neboli bližšie zdôvodnené, preto bolo rozhodnutie nepreskúmateľné a za smerodajné považoval určenie počiatku zvýšenia výživného na maloletého dátum, od ktorého bolo stanovené výživné na jeho ďalšie dieťa - maloletú F.. V uvedenom smere okresný súd nevedol žiadne dokazovanie na matku, prečo nepodala návrh skôr, jeho konštatovanie o nevedomosti matky podstatných skutočností sa nesnažil preukazovať, pričom matka už v samotnom návrhu potvrdila vedomosť v lete 2019 o určení vyživovacej povinnosti na maloletú F. od jej matky. Namietal teda počiatok zvýšenia vyživovacej povinnosti od 17. 06. 2019 a nie od podania návrhu, pretože okresný súd nerešpektoval § 77 ods. 1 ZoR, keď nezisťoval dôvody, ktoré bránili matke v podaní návrhu skôr a svojvoľne ho zaviazal k plateniu výživného od obdobia predchádzajúceho takmer 6. mesiacov podaniu návrhu matky na súd a len od obdobia 3. mesiacov nasledujúcich po vydaní predchádzajúceho rozhodnutia upravujúceho jeho výživné (07. 03. 2019). Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19CoP/39/2015 - 104 zo dňa 03. 09. 2015. Aj za predpokladu, ak súd rozhodol o priznaní výživného spätne od obdobia pred začatím konania, bol povinný sa vyporiadať s otázkou, kedy prestal plniť, aké plnenia poskytoval, aké boli v daných obdobiach jeho možnosti a pomery, ako aj potreby oprávneného. Prvoinštančný súd sa však v uvedenom smere s jeho vecnými plneniami nevysporiadal, teda v rámci polročného obdobia, za ktoré priznal spätne výživné, pričom v danom období stále pracoval u zamestnávateľa Z. X., s. r. o. v Českej republike, kde bol zamestnaný aj v čase poslednej úpravy výživného. Postupom okresného súdu by sa časom dostal na úroveň platenia výživného na maloletého rádovo v 1 000-och Eurách. Pokiaľ okresný súd vychádzal z jeho príjmu u posledného zamestnávateľa, kde už nepracuje, tak nemal konštatovať zmenu pomerov ohľadne jeho príjmov, navyše sa u neho zmenila výška výdavkov, ktorá nemala mať za následok zvýšenie vyživovacej povinnosti viac ako trojnásobne. Podľa neho prvoinštančný súd

nesprávne, až prílišne nad rámec konania prihladol na výšku vyživovacej povinnosti stanoveného na maloletú F., od ktorej sumy výživného odvíjal výšku výživného na maloletého. Mal sa však obmedziť iba na predchádzajúci spis o určení výživného na maloletého a či došlo k podstatnej zmene pomerov. V ďalšom konaní nadväzujúcom na predchádzajúce konanie, nie je oprávnený súd naprávať prípadné chyby v stanovení výšky výživného v predchádzajúcom rozhodnutí, ale naopak, od danej sumy musí proporcionálne odvíjať výšku výživného pri jeho zvyšovaní.

7. Matka sa k odvolaniu otca nevyjadrila.

8. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca nemal námietky voči rozsudku prvoinštančného súdu a s jeho rozhodnutím sa plne stotožnil, pričom poukázal na plnenie si vyživovacej povinnosti otcom v stanovenej výške prvoinštančným súdom.

9. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku - CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65 a 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie inštancie podľa § 388 CSP, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP), ani na jeho zrušenie (§ 389 CSP).

10. Podľa ustanovenia § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

11. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu odvolací súd konštatuje, že okresný súd síce dostatočne zistil skutočný stav vecí, na napriek tomu je jeho rozhodnutie vecne nesprávne, pre ktoré odvolací súd dospel k inému záveru o konštatovaní zmien pomerov a od toho závislého počiatku zvýšenia vyživovacej povinnosti otca na maloletého.

12. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že naposledy bola vyživovacia povinnosť otca zvýšená rozsudkom Okresného súdu Revúca č. k. 5P/79/2018-102 zo dňa 07. 03. 2019 zo sumy 50,-Eur na sumu 70,-Eur, počnúc dňom 10. 12. 2018, proti ktorému rozhodnutiu sa účastníci konania vzdali odvolania, preto neobsahoval odôvodnenie. V predmetnom konaní otec súhlasil so zvýšením vyživovacej povinnosti na sumu 70,-Eur mesačne, uvádzal svoj zárobok vo výške cca 600,- až 700,-Eur mesačne, mal ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletej Zaire. Pracoval ako mechanik, elektrotechnik a automechanik v Českej republike s tým, že pracoval aj v zahraničí v rôznych turnusoch na 6 týždňov alebo aj 3 mesiace podľa potrieb zamestnávateľa. Matka maloletého mala ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletej H., s ktorou bola na materskej dovolenke a poberala rodičovský príspevok. Maloletý začal od septembra 2018 navštevovať povinnú školskú dochádzku.

13. Zo spisu vedeného na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 7P/24/2019 vo veci starostlivosti o maloletú F. Švajkovú, nar. 25. 09. 2017 (ďalšie dieťa otca) bolo zistené, že k tomuto dieťaťu boli upravené rodičovské práva a povinnosti tak, že bola zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na jej výživu sumou 180,-Eur mesačne, počnúc dňom 17. 06. 2019. Predmetný rozsudok bol vyhlásený za prítomnosti všetkých účastníkov, ktorí sa vzdali odvolania, preto neobsahoval odôvodnenie. Z výpovede otca z uvedeného spisu vyplýval jeho príjem cca 2 000,-Eur, pričom od júna 2019 žil s novou priateľkou v Belgicku.

14. Prvoinštančný súd v poradí druhým rozsudkom zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletého na sumu 220,-Eur od 17. 06. 2019, pričom návrh matky bol podaný dňa 04. 12. 2019. Rozhodné skutočnosti pre posúdenie zmeny pomerov vzhľadom na prvoinštančný súd v zmene na strane otca, ktorý opustil spoločnú domácnosť maloletej F. v priebehu mesiaca máj 2019, určenie vyživovacej povinnosti na ďalšie dieťa vo výške 180,-Eur mesačne, ubudnutie jeho výdavkov na ubytovanie v zahraničí, ako aj výdavky na cestovné v súvislosti s cestami minimálne z Českej republiky na Slovensko. Teda za výrazný pokles, resp. zánik dovtedy hradených výdavkov otca považoval okresný súd výrazné zvýšenie jeho príjmov a s poukazom na neprípustnú rozdielnu životnú úroveň detí otca, keď na mladšie dieťa bolo určené vyššie výživné, ako na maloletého, v uvedenom prvoinštančnom súde videl neprípustnú diskrimináciu medzi maloletými deťmi. Uplatnením princípu proporcionality vychádzal z príjmu otca, ktorý dosahoval u predchádzajúceho zamestnávateľa, kde sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania,

preto vychádzal z jeho príjmu, ktorý tvorila nielen mzda, ale aj vyplatené cestovné náhrady vo výške viac ako 2 200,-Eur. Vzhľadom teda podstatnú zmenu pomerov na strane otca, a preto zvýšil jeho vyživovaciu povinnosť. Počiatok zvýšenia vyživovacej povinnosti stanovil prvoinštančný súd od 17. 06. 2019, pretože videl dôvody osobitného zreteľa v tom, že matka maloletého nemala vedomosť o tom, že otec už opustil spoločnú domácnosť maloletej F. a tiež, že na vekovo podstatne mladšie dieťa mu bolo určené oveľa vyššie výživné, teda išlo o skutočnosti nezávislé od vôle matky, pre ktoré nepodala návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti skôr, z ktorého dôvodu nad rámec návrhu matky stanovil počiatok zvýšenia vyživovacej povinnosti od 17. 06. 2019. Následne u maloletého prvoinštančný súd zistil, že už je žiakom tretieho ročníka základnej školy, pričom matke výrazne bežné výdavky nestúpili s jeho celodennou starostlivosťou, okrem zvýšených výdavkov pri zahájení nového školského roka. V prípade nezvýšenia výživného na maloletého, príp. zvýšenia na otcom navrhovanú sumu 150,-Eur mesačne, by podľa konštatovania prvoinštančného súdu došlo k neprípustnej diskriminácii veku staršieho dieťaťa z dvojice maloletých detí.

15. Podľa ustanovenia § 26 ZoR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

16. Podľa § 62 ods. 1 až 5 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťaťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

17. Podľa § 75 ods. 1 ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Podľa § 78 ods. 1 ZoR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

19. Pri rozhodovaní o výživnom je podstatná otázka zmeny pomerov, či už na strane oprávneného alebo povinného. Podstatná zmena pomerov zmysle § 78 ods. 1 ZoR je taká výrazná zmena okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia, a to či už na strane povinného alebo oprávneného. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že rozhodovacia činnosť súdov sa ustálila na tom, že podstatnou zmenou pomerov na strane maloletých detí pri rozhodovaní o výživnom sa považuje zmena resp. prechod dieťaťa z prvého stupňa ZŠ na druhý stupeň ZŠ alebo prechod zo základnej školy na strednú, resp. zo strednej na vysokú. V tomto smere dochádza u dieťaťa k podstatnej zmene ktorá spočíva nie len vo zvýšení výdavkov spojených so štúdiom, ale aj k zvýšeniu výdavkov potrebných na zdravý fyzický a psychický rozvoj dieťaťa.

20. Povinnosťou súdu je preto prihliadnuť v konaní o výživné pre maloleté dieťa na celkové majetkové pomery povinného a tzv. potencialitu príjmov, t. j. k jeho zjavne nevyužitým schopnostiam. Pri určení výšky výživného je rozhodujúci príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity. V zmysle ustanovenia § 62 ods. 5 ZR je rodič povinný plne rešpektovať svoju vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené a s využitím svojich subjektívnych vlastností a pracovných príležitostí si organizovať svoje pracovné aktivity tak, aby mal reálnu možnosť si riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť.

21. Odvolací súd poukazuje na zákonom stanovené predpoklady v ust. § 78 ods. 1 ZoR, ktoré spočívajú v podstatnej zmene pomerov pre zmenu súdneho rozhodnutia o výživnom. Uvedenú skutočnosť si

prvoinštančný súd napriek záverom vyjadreným v predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu dostatočne neujasnil. Odvolací súd považoval za nesprávny záver prvoinštančného súdu spočívajúci v tom, že diskriminácia detí je neprípustná a teda, určenie výživného na vekovo mladšie dieťa v porovnaní s výživným na maloletého, považoval za takú podstatnú skutočnosť, ktorá odôvodňovala zvýšenie vyživovacej povinnosti otca, keď z obsahu spisu ohľadne naposledy zvyšovaného výživného na maloletého vyplýval príjem otca, ktorý uvádzal taktiež poberanie cestovných náhrad, ktoré skutočnosti mali byť zohľadnené pri poslednom rozhodovaní, proti ktorému sa rodičia maloletého vzdali odvolania. Preto nemožno konštatovať, že doteraz stanovené výživné je neprimerané, a to ani s prihliadnutím na vyššie určené výživné na maloletú F., teda ďalšie dieťa otca. Podstatná zmena pomerov sa môže týkať odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, ale aj schopností a možností povinného rodiča. Je pravdou, že na strane matky nastala zmena pomerov v tom, že ukončila materskú dovolenku s ďalším dieťaťom, aktuálne teda nepoberá rodičovský príspevok, okruh vyživovacích povinností sa však na strane rodičov nezmenil. Na strane otca došlo k zmene pomerov ohľadne pracovného pomeru, ktorý ukončil u predchádzajúceho zamestnávateľa bez dôležitého dôvodu, čím bol daný predpoklad aplikácie princípu proporcionality, avšak len za predpokladu konštatovania podstatnej zmeny pomerov, a to už či na strane oprávneného alebo povinného. Odvolací súd dáva do pozornosti, že od poslednej úpravy výživného do podania návrhu matky uplynula veľmi krátka doba, za ktorú nepochybne na strane maloletého dieťaťa v súvislosti s pribúdajúcim vekom nedošlo k podstatnej zmene pomerov. I keď súd v konaní o zvýšenie vyživovacej povinnosti nie je viazaný dátumom podania návrhu a vzhľadnuc dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 77 ods. 1 ZoR môže priznať výživné na maloleté dieťa späťne, najviac na dobu 3 rokov, závery okresného súdu o vzhľadnutí týchto dôvodov hodných osobitného zreteľa spočívajúcich v nevedomosti matky o zmenách pomerov na strane otca, spočívajúcich v opustení spoločnej domácnosti matky maloletej F. a určenie vyživovacej povinnosti na vekovo mladšie dieťa (maloletú F.), nie sú takými dôvodmi hodnými osobitného zreteľa, ktoré by oprávňovali zvýšiť vyživovaciu povinnosť, príp. určiť späťne od dátumu tak, ako to učinil súd prvej inštancie. Rovnako je za neprípustné považovať za dôvod zvýšenia vyživovacej povinnosti neprípustnú diskrimináciu maloletých detí v súvislosti s ich vekom, ani skutočnosť, že na vekovo mladšie dieťa bolo určené oveľa vyššie výživné ako na vekovo staršie dieťa, v danom prípade na maloletého. Je potrebné prihliadnuť k tomu, že maloletý ku dňu rozhodovania prvoinštančného súdu v porovnaní s dátumom posledného zvýšenia výživného bol starší iba o jeden a pol roka, nedošlo k zmene ani v súvislosti s jeho štúdiom, keďže naďalej navštevuje prvý stupeň základnej školy, aktuálne tretí ročník, preto ani v tejto skutočnosti nebola vzhľadnutá podstatná zmena pomerov ku dňu rozhodovania prvoinštančného súdu, ktorý teda nesprávne stanovil počiatok zvýšenia vyživovacej povinnosti, a to len po pár mesiacoch (6 mesiacov), ktoré uplynuli od poslednej úpravy výživného.

22. V konaní vo veci starostlivosti o maloleté deti nie je súd v odvolacom konaní viazaný rozsahom ani dôvodmi odvolania, v uvedených konaniach je súd povinný zistiť skutočný stav veci a s prihliadnutím na dátum rozhodovania odvolacieho súdu, tento dospel k záveru, že je dôvodné zvýšiť vyživovaciu povinnosť na maloletého, avšak až od 01. 05. 2021, pretože doba dvoch rokov, ktorá uplynula od poslednej úpravy výživného je doba akceptovateľná z hľadiska zmeny pomerov na strane maloletého dieťaťa s pribúdajúcim vekom, kedy sa zvyšujú jeho výdavky na stravu, ošatenie, ale aj školskými potrebami. Pri rozhodovaní o zvyšovaní vyživovacej povinnosti otca bol prvoinštančným súdom správne aplikovaný princíp proporcionality, teda sa vychádzalo z príjmu, ktorý dosahoval u posledného zamestnávateľa, kde jeho príjem netvorila iba základná mzda, ale nepochybne aj cestovné náhrady, pretože vykonávať prácu za minimálnu mzdu, keď navyše išlo o prácu v zahraničí v niekoľkotýždňových či mesačných turnusoch, nemožno považovať danú mzdu za primeranú a zodpovedajúcu vykonávanej práci, keď súdu je všeobecne známe, že cestovné náhrady pri takejto práci tvoria dôležitú zložku a osoby vykonávajúce danú prácu si z cestovných náhrad nesporne usporia, preto treba na ne prihliadnuť.

23. Odvolací súd teda považoval odvolacie námietky otca za čiastočne dôvodné, ale iba z hľadiska určenia počiatku zvýšenia jeho vyživovacej povinnosti, keď správne poukázal na dobu, ktorá uplynula od poslednej úpravy výživného, avšak v čase rozhodovania odvolacieho súdu už bola opodstatnená zmena vyživovacej povinnosti otca

24. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

25. Nakoľko odvolací súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca od 01. 05. 2021, nevzniklo mu zameškané výživné.

26. Pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 52 CMP, z ktorého vyplýva, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

27. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).